

Budgetmotion för perioden 2023 – 2025

En budget för klimatet

Budgetmotion för perioden 2023 - 2025

Majoriteten har lagt ett budgetförslag utan några större satsningar och som innebär en utökning av budgeten med 40 miljoner kronor med motiveringen att läget är osäkert både på grund av kriget i Ukraina och en snabbt stigande inflation med dess följd effekter. Miljöpartiet delar oron över läget och försöker komma med förslag för att hantera viktiga frågor på ett konstruktivt sätt.

Däremot har vi lagt tyngdpunkten på aspekter som inte majoriteten har behandlat i sin budget och som vi anser i dagsläget är minst lika kritiska som stigande inflation, nämligen klimatförändringarna.

Den nuvarande majoriteten har annonserat att den majoritet som bildas efter valet får återkomma med en ny budget i höst, så vi återkommer även med våra budgetförslag till den nya majoritetens budgetförhandlingar efter valet.

Yrkanden:

Förstahandsyrkande: Anta Miljöpartiets budgetförslag.

Andrahandsyrkanden:

Anta yrkande 1 som tilläggsyrkande till majoritetens budgetförslag.

Anta yrkande 2 som tilläggsyrkande till majoritetens budgetförslag.

Anta yrkande 4 som tilläggsyrkande till majoritetens budgetförslag.

Anta yrkande 5 som tilläggsyrkande till majoritetens budgetförslag.

Uddevalla kommuns budget behöver klimatsatsningar

Klimatfrågan är en ödesfråga för vår planet, och vi måste vidta åtgärder fort för att vända utvecklingen, därför är det bra att den nuvarande majoriteten behöll målet om ett fossilfritt Uddevalla 2030. Tyvärr är det så att tillgängliga data (fram till 2020) pekar på att utsläppen från den geografiska kommunen Uddevalla fortsätter att stiga.

Därför kunde man vänta sig att i majoritetens budgetförslag hitta kraftfulla åtgärder för att åtminstone inom den egna organisationen försöka vända utvecklingen, men vi konstaterar att majoritetens budgetförslag överhuvudtaget inte nämner ordet klimat, den enda antydning åt det hållet är omnämnandet av översvämningsskydd i samband med stadsutvecklingen.

Nu är det lyckligtvis så att det pågår ett klimatarbete i den kommunala verksamheten, men vi måste uppenbarligen göra mer, exempelvis har bensinförbrukningen inom organisationen Uddevalla kommun nästan fördubblats mellan 2018 och 2021.

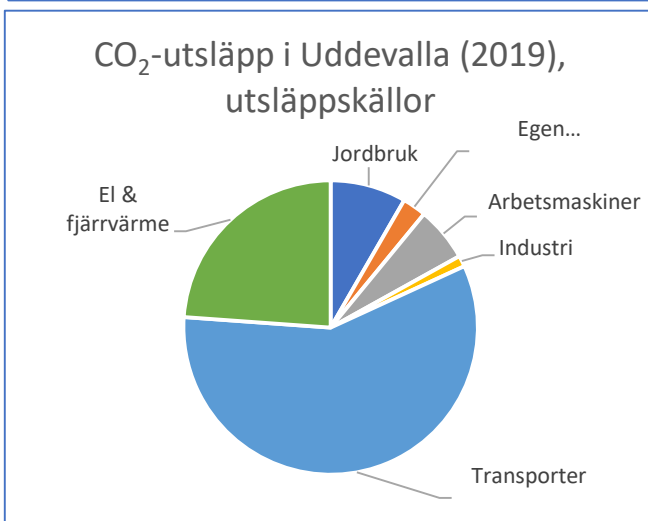
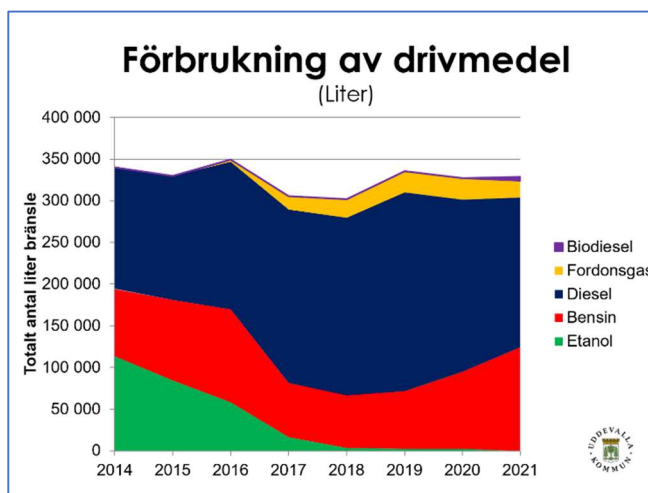
Trafiken är största utsläppskällan

Eftersom utsläppen från fordonstrafiken utgör över hälften av utsläppen inom den geografiska kommunen så skulle kraftfulla åtgärder inom detta område göra skillnad. Även om Uddevalla kommuns egna fordon bara utgör 1,5% av alla bilar i Uddevalla kommun så är kommunens insatser viktiga.

Miljöpartiet konstaterar att om organisationen Uddevalla kommun **bytte ut** sina fossildrivna personbilar och lätta lastbilar, inklusive elhybrider och laddhybrider, **mot rena elfordon** så skulle kommunen **slippa utsläpp på 1 115 ton CO₂** från sina egna fordon och dessutom **spara 6,5 miljoner kronor om året** i framför allt i bränslekostnader (Se bilaga 1 för detaljer). Att både spara pengar och minska utsläppen är uppenbarligen en åtgärd som borde göras omedelbart.

Även utanför den kommunala organisationen sker en övergång till elbilar. Utifrån statistik för skatteavdrag för grön teknik för 2021 så kan man räkna fram att privatpersoner har installerat ca 800 elbilsaddare i Uddevalla kommun. Totalt fanns 705 rena elbilar och 715 laddhybrider i Uddevalla förra året (2021). Antalet beräknas öka kraftigt eftersom varannan såld bil i vår är en laddbar bil och hälften av dessa är rena elbilar.

Vårt yrkande nedan berör flera förvaltningar eftersom alla bilar inte är samlade inom fordonsgruppen utan finns spridda på flera förvaltningar. Vi väljer ändå av praktiska skäl lägga

budgetposten under Samhällsbyggnadsnämnden. Det ser i budgeten ut som om vi gör en nedskärning på Samhällsbyggnadsnämnden, detta är inte vår avsikt, men mallen är inte konstruerad för att hantera kostnadsminskningar.

1. Yrkande: Att Uddevalla kommun byter ut samtliga personbilar och lätta lastbilar mot elbilar under den kommande planeringsperioden.

Budgeteffekt: 6,5 miljoner i sparade kostnader per år efter att laddstationer är utplacerade.

Kollektivtrafiken

När Västtrafik har presenterat sin utredning om **pensionärskort**, vilken troligtvis dröjer till efter valet så återkommer vi i frågan. Vi vet ännu inte vilka pris- och åldersnivåer som kommer att föreslås av Västtrafik.

I sammanhanget ser vi det som viktigt att göra det självklart för barn- och ungdomar att välja kollektivtrafiken. En åtgärd som kan gynna detta är låta barn och ungdomar få **fritidskort** och **lovkort**. Detta är speciellt viktigt för familjer med små ekonomiska marginaler, en grupp som riskerar att öka med dagens prisutveckling. Vi återkommer i båda frågorna när Västtrafik har presenterat sin utredning.

Miljöpartiet konstaterar att när kommunen själv upphandlar skolbusstrafiken så kan vi låta landsbygdsborna åka **gratis** med skolbussarna. Det innebär dels att vi **bibehåller en kollektivtrafik på landsbygden**, dels att kommunen slipper lösa frågan om biljettsystem. Det kostar inte kommunen någonting eftersom vi ändå måste köra skolbussarna.

2. Yrkande: Att Uddevalla kommun efter upphandlingen av skoltrafiken i egen regi tillåter icke-elever resa gratis på skolbussarna.

Budgeteffekt: Ingen kostnad, skolbussarna måste ändå köras. Samhällsnyttan av minskade bilresor och tillgänglighet för personer utan bil är inte inräknad.

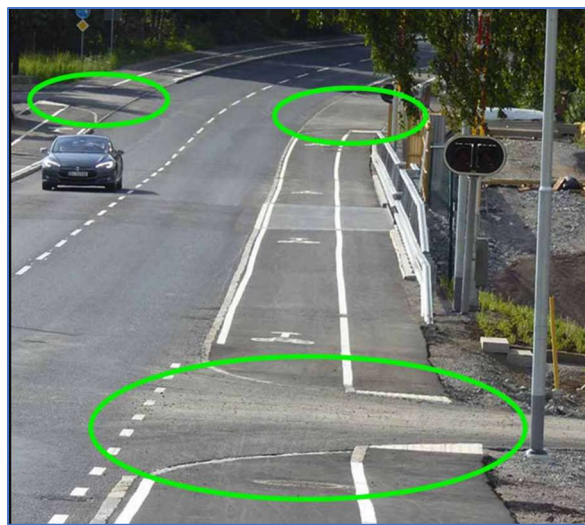
Cykelbanor

Att cykla är det mest energieffektiva sättet en människa kan ta sig fram på, det är till och med energi-effektivare än att gå. Förutom detta är cyklande folkhälsofrämjande, det kräver lite utrymme och är ett billigt transportsätt.

Vi ser att betydelsen av cyklande får en ökande vikt för många parter. Exempelvis har Västtrafik ändrat sin syn på transporter från att enbart handla om kollektivtrafik till att nu tala om hållbart resande och inkluderar då gång- och cykeltrafik när man planerar för framtiden.

Vår förre landshövding Anders Danielsson presenterade i maj Klimaträtsutredningen som bland mycket annat anger att Trafikverket bör få i uppdrag att planera för ökad så kallad "transport-effektivitet" och minskat transportarbete för person- och lastbilar. Utredningen säger att gång- och **cykeltrafik** i städerna **ska prioriteras** och stöttas av staten. Där vill vi lägga till att samma sak bör gälla landsbygden.

För att få fler att cykla behövs en trafikmiljö som är säker och som gör det lätt att cykla. I dagsläget är det fortfarande biltrafiken som är prioriterad. Bilden till höger från Cykelfrämjandet visar hur en cykelbana bryts när den passerar utfarter. Bilister som kör ut på en gata passerar alltså inte gatans gång- och cykelbana, utan gående och cyklister korsar en utfart. Det är ett litet exempel på hur trafikplaneringen utgår från bilismen, inte cyklisters och fotgängares säkerhet.

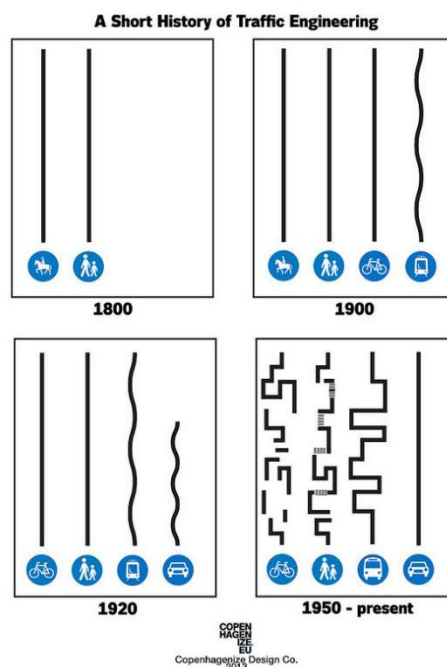

Ett annat exempel på hur cyklande skulle kunna prioriteras i trafiken är att cykelbanor dras på ett sätt så att de är sammanhängande och att de dras kortaste, planaste vägen – en cyklist, i motsats till en bilist är känslig för onödiga uppförsbackar.

Cykelbanorna måste få bilda sammanhängande stråk så att man inte helt plötsligt hamnar på en gata med vägtrafik.

Cykelbanor byggda på detta sätt skulle även underlätta för barn att säkert ta sig till och från sina skolor, vilket innebär att föräldrarna slipper skjutsa dem och då utgöra ett hot för andra skolbarn.

För att hjälpa till att åstadkomma sådana förbättringar måste det finnas pengar för cykelbanor i investeringsbudgeten. Därför lägger vi ytterligare sex miljoner kronor för en utbyggnad av cykelbanor i Uddevalla kommun.

3. Yrkande: Att investeringsbudgeten för cykelbanor utökas med 6 miljoner kronor.
Budgeteffekt: Kommunbidrag 0,3 miljoner, tas från stadsutveckling.

Näst största utsläppskällan – El och fjärrvärme

Den näst största utsläppskällan, 23%, av koldioxidutsläpp inom Uddevalla kommun är sektorn ”El och fjärrvärme”.

Utsläppen beror framför allt att avfallseldningen på Lillesjöverket ger utsläpp av fossil koldioxid från plasten i avfallet (39% av CO₂ i rökgaserna kommer från plast gjord av fossil olja). Det finns två metoder att åtgärda detta, antingen att plasten inte förbränns utan sorteras ut och/eller att koldioxiden fångas ut i rökgaserna.

På längre sikt måste fossil plast fasas ut så att den inte kommer in i soporna, men detta är en fråga som måste lösas i ett större sammanhang än en enskild kommun. Man kan dock konstatera att Lillesjöverket, trots sina CO₂-utsläpp, är en klimateffektiv lösning som samutnyttjar spillvärme från elproduktion som fjärrvärme. Detta gör att det totala energiutnyttjandet är mycket högt och att i områden där fjärrvärmens kan byggas ut är det en långt mer klimateffektiv lösning än alternativet värmepumpar som blir allt mindre effektiva ju kallare det blir.

Vårt energibolag, Uddevalla Energi, arbetar med att hitta lösningar på utsläppen och vi avvaktar därför med att föreslå ytterligare åtgärder.

Solceller och lokal elproduktion

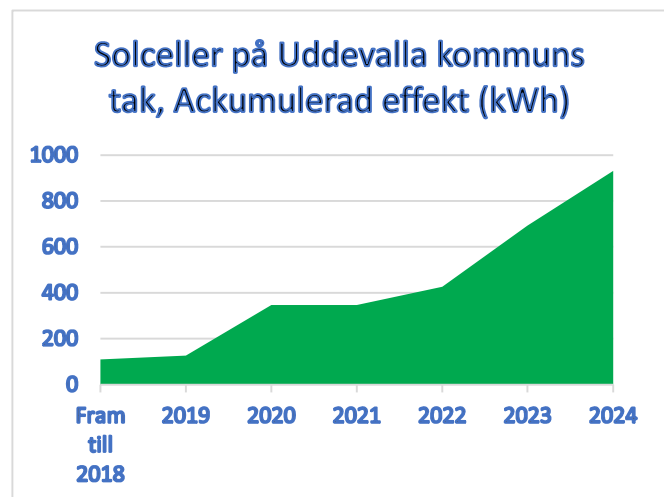
När det gäller elproduktion så har vi under många år varit överens om att solceller ska placeras ut på taken på Uddevalla kommuns byggnader. Detta har börjat ske och man planerar att nå en ackumulerad effekt på 932 kW om två år (2024).

Det är mycket positivt att denna utveckling har kommit igång, men processen måste påskyndas ytterligare.

För att sätta utbyggnadstakten i ett större sammanhang så kan nämnas att det 2021 i Uddevalla kommun fanns 657 nätanslutna solcellsanläggningar, med en sammanlagd effekt på 7 250 kW, alltså **arton gånger** så stor effekt som kommunens egna solceller vid samma tidpunkt. Medeleffekten per anläggning låg på 11,2 kW, alltså typiska villaanläggningar.

Gör man jämförelsen med riket i övrigt så låg den geografiska kommunen Uddevalla (alltså inte bara organisationen) 2021 på plats 191 bland de 290 svenska kommunerna, det vill säga en kommun ovanför den nedersta tredjedelen av landets kommuner.

Just nu sker en ut kraftig utbyggnad av solceller i hela landet, vilket är bra eftersom det gör bidrar till en lokal självförsörjning under sju-åtta månader om året och avlastar det regionala elnätet. Uddevalla kommun kan bidra till denna utveckling genom att sätta solceller inte bara på nybyggnation utan även på lämpliga befintliga tak. **Avkastningen** på en solcellsanläggning i kommersiella sammanhang uppskattas ofta till 8% – 10%, ibland ännu högre, vilket gör lokal solel intressant inte bara när man ser på **klimat** och miljö eller när man diskuterar regional **självförsörjning** av el, utan också ur **ekonomisk** synpunkt.

Uddevallahems nya hus på Strömstadsvägen, ett föredöme med taket täckt av solceller.

4. Yrkande: Uddevalla kommun ska investera i solceller inte bara i nybyggnation utan även på organisationens befintliga tak.

Budgeteffekt: Vi har valt att inte lägga konkreta summor eftersom det beror på tillgängliga tak, däremot så borde den förhållandevis korta avskrivningstiden göra satsningen lönsam och därmed bidra till en positiv budgeteffekt eftersom elpriserna under de kommande åren ser ut att ligga relativt högt. Samtidigt bidrar solcellerna till lokal elproduktion utan CO₂-utsläpp under sju-åtta månader av året, detta skapar en samhällsnytta bland annat genom att det regionala ledningsnätet avlastas.

Konstgräsplaner

Vi är förhoppningsvis alla överens om att spridningen av mikroplaster är ett stort problem och att vi måste vidta åtgärder för att så långt som möjligt stoppa spridningen av mikroplaster i miljön. En studie visade nyligen att det till och med fanns mikroplaster i avlägsna fjällsjöar där människor inte bor och i mars meddelade Vetenskapsradion att man hade hittat mikroplaster i blodet hos människor.

Enligt en rapport från IVL så är **konstgräsplaner** den **näst största källan** till mikroplaster efter väg- och däckslitage. Göteborgs kommun ger från 2026 inte bidrag till föreningar för att nyanlägga konstgräsplaner.

Vi ser att Kultur och fritidsnämnden i majoritetens budget gör en tiomiljonerskronorssatsning på konstgräsplaner, varav en plan i Ljungskile ligger i direkt anslutning till ett Tjöstelsröds naturreservat/Natura 2000-område med Tjöstelsrödsbäcken, en värdefull miljö för havsöring. Mikroplast som hamnar här hamnar snabbt i Ljungskileviken om det inte tas upp på vägen av organismer som lever i bäcken.

Ska Uddevalla kommun bidra till att åtgärda spridningen av mikroplaster så kan man inte bara prata utan måste också handla. Miljöpartiet anser att **satsningen på konstgräsplaner ska avbrytas**.

Det finns ett antal olika åtgärder som istället kan vidtas för att skapa möjligheter att spela fotboll.

Bland annat Lunds kommun har gjort tester med att ersätta konstgräsplaner med **gräsplaner** som har en inblandning av **biokol**, där tanken är att biokolet ska öka torktåligheten och hållbarheten i

planen. Förhoppningen är att spelsäsongen kan förlängas på grund av biokolet. Fördelen med gräsplan med biokol är att kommunen inte behöver riva upp utslitna konstgräsplaner för miljoner kronor någon gång varje decennium. Vi slipper plastavfall, sparar pengar och fotbollsplanen fungerar som kolsänka.

Detta är troligen det bästa förstahandsalternativet ur fotbollssynpunkt, även om planen inte kan användas året om, men det kan vara så att vi får acceptera att vi faktiskt har vintersporter och sommarsporter.

Sistahandsalternativet är att ersätta konstgräsplaner med grusplaner, det har faktiskt gått att träna fotboll på grusplaner ända fram i nutid.

Vi väljer att inte ändra summan i budgeten, men ändrar investeringen från att gälla konstgräsplaner till fotbollsplaner.

5. Yrkande: Ändra posten konstgräsplaner i investeringsbudgeten till fotbollsplaner, med ett uttryckligt förbud mot att investera i konstgräsplaner.

Budgeteffekt: Ingen i dagsläget, vi behåller budgetpostens summa. Kan på sikt bli en besparing.

Ljungskileskolan

När vi första gången på ett medlemsmöte för Miljöpartiet informerades om att projektet med Ljungskileskolan innebar att man ska riva den befintliga skolan i Ljungskile och bygga en ny skola på samma plats blev den spontana reaktionen från en deltagare:

– Vad är det för miljötank, att riva en fungerande skola, det är ju håll i huvudet!

Första gången vi reagerade på bygget av Ljungskileskolan var när vi på Samhällsbyggnadsnämndens möte i augusti förra året fick veta att den gamla folkskolan skulle rivas för att ge plats åt parkeringsplatser. Miljöpartiet anser att våra gamla byggnader är en viktig länk till vår historia, och att det därför finns ett egenvärde i att försöka bevara dessa när så är möjligt. Detta gjorde att vi lade en motion om att folkskolan inte ska få rivas, utan bevaras.

Under hösten blev vi sedan uppmärksammade på ett antal frågetecken som fanns med förslaget. Dessa frågetecken har gjort att vi successivt har blivit allt mer kritiska till bygget.

När medborgare i Ljungskile började arbeta med alternativa lösningar, så såg vi att det fanns en relevans i deras arbete och att detta kunde vara ett alternativ till att bara säga nej. Det visade sig också att de som gjorde arbetet också hade yrkesmässig kompetens som trafikplanerare, planarkitekter etc. så det gick inte att förkasta lösningsförslagen som oprofessionella.

Alternativförslaget löser en rad problem med skolans storlek, trafiklösningar, markutnyttjande och bevarande av byggnation vilket gör att vi väljer att ta till oss tankarna bakom förslaget och vill därför ändra direktiven för arbetet med Ljungskileskolan.

Vi vill ge **Hemsö ett nytt uppdrag: Avbryt** det nuvarande projektet och **bygg** istället en **ny F-6 skola** på Skarsjövallsområdet och **renovera** den nuvarande Ljungskileskolan till en ny **högstadieskola**. Det ger två mindre skolor som gott och väl täcker behovet i Ljungskile. Det underlättar trafiksituationen, löser arbetsmiljöproblem och frigör mark som kan användas till andra ändamål. Troligen går detta också snabbare och blir billigare än kommunens/Hemsös ursprungsförslag.

Området på Skarsjövallen var ursprungligen avsett för en förskola, vilket innebär att ett kompletterande planarbete behöver göras för att hitta ett nytt område för en förskola i närheten av det ursprungliga förslaget.

6. Yrkande:

6a Ersätt Hemsös uppdrag att riva Ljungskileskolan och närliggande byggnader med att renovera Ljungskileskolan till en högstadieskola och att bygga en ny F-6 skola på Skarsjöområdet.

6b Påbörja planarbete för en ny plats för förskola på Skarsjöområdet.

Budgeteffekt: Ingen i dagsläget på grund av arbetssättet. På sikt borde en renovering istället för rivning av Ljungskileskolan spara kostnader samtidigt som en ny F-6 skola blir billigare än en helt ny F-9 skola.

Bilaga 1

Beräkning av besparing av byte till elbilar.

Leasingkostnader beräkning

Leasingkostnad/månad totalt (icke elbilar)	205 910 kr/mån
Dito per år	2 470 920 kr/år
Leasingkostnad (icke el) per bil och månad i dag (medel):	2 238 kr/mån
Dito per år:	26 856 kr/år
Elbilar, leasingkostnad per bil och månad i dag (medel):	5 000 kr/mån
Dito per år	60 000 kr/år
Ökad leasingkostnad per år och bil, vid byte till elbil	33 144 kr/år

Bränslekostnad icke-elbilar

Bensinkostnad för 221 413 liter à 20 kr/l	4 428 260 kr/år
Dieselskostnad för 179 580 liter à 22 kr/l	3 950 760 kr/år
Total bränslekostnad	8 379 020 kr/år
Total leasing + bränslekostnad	9 034 754 kr/år

Beräkning av nettokostnad vid byte till elbilar

Antag 0,7 l bensin/mil, vilket ger	154 989 mil
Antag 0,5 l/mil, vilket ger	89 790 mil
Körsträcka, totalt för icke elbilar:	244 779 mil
Elförbrukning 2 kWh/mil på samma sträcka:	489 558 kWh
Antag totalt elpris på 2 kr/kWh, vilket ger	979 116 kr
Total leasing + bränslekostnad	2 444 116 kr
Besparing per år om alla bilar byts till el:	6 590 638 kr

Kompletterande investering

Laddstationer för 325 bilar à 20 000 kr (engångskostnad)	6 500 000 kr
--	--------------

Bonus/malusskatt

Det kan noteras att bonus/malusskatten som gäller de tre första åren för elbilar är 360 kr om året, medan den för tex. en dieseldriven lätt lastbil som Ford Transit är 17 642 kr/året.

Fordens malusskatt **betalar** en **elstolpe** på drygt **ett år**.

Denna skatteeffekt är **inte** inräknat i besparingen ovan utan **tillkommer** som en ytterligare besparing

Miljöpartiets ändringar jämfört med majoritetens förslag till flerårsplan

	KF			KS			BUN			SN			SBN			KFN			Övrigt		
	'23	'24	'25	'23	'24	'25	'23	'24	'25	'23	'24	'25	'23	'24	'25	'23	'24	'25	'23	'24	'25
KOMMUNFULLMÄKTIGE																					
SUMMA KOMMUNFULLMÄKTIGE	0,0	0,0	0,0																		
KOMMUNSTYRELSEN																					
Miljöpartiet investerar 6 miljoner kronor i cykelbanor, vilket kräver 0,3 miljoner kronor i kommunbidrag som vi tar från stadsutvecklingen.				-0,3	-0,3	0,0															
SUMMA KOMMUNSTYRELSEN				-0,3	-0,3	0,0															
BARN OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN																					
Miljöpartiet avser att låta icke-elever resa gratis med skolbussarna efter att trafiken har förts över i egen regi, men det innebär ingen kostnad för kommunen då skolbussarna körs ändå.							0,0	0,0	0,0												
SUMMA BARN OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN							0,0	0,0	0,0												
SOCIALNÄMNDEN																					
SUMMA SOCIALNÄMNDEN										0,0	0,0	0,0									
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN																					
Miljöpartiet sparar 6,5 miljoner kronor per år genom att byta ut personbilar och lätta lastbilar mot elfordon. Första året äts besparingen upp av installation av laddstolpar. För enkelhetens skull är hela posten lagd på SBN, men berör samtliga förvaltningar. Vi avser egentligen inte att minska ramen för nämnderna, men av tekniska skäl visas det här som en minskning.													0,0	-6,5	-6,5						
Miljöpartiet vill öka takten i solcellsutbyggnaden och låta den även gälla befintliga tak, men kostnadssätter													0,0	0,0	0,0						

den inte i dagsläget, solcellerna innebär också en minskad elkostnad.																			
Miljöpartiet ökar investeringen i cykelbanor, men kostnaden tas på kommunstyrelsen, se ovan.												0,0	0,0	0,0					
SUMMA SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN												0,0	-6,5	-6,5					
KULTUR OCH FRITIDSNÄMNDEN																			
MP ändrar uppdraget för KFN från att gälla konstgräsplaner till att gälla fotbollsplaner, se budgetmotionens text.															0,0	0,0	0,0		
SUMMA KULTUR OCH FRITIDSNÄMNDEN															0,0	0,0	0,0		
Valnämnden																			
SUMMA	0,0	0,0	0,0	-0,3	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-6,5	-6,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

SUMMA RESURSFÖRÄNDRING 2022	-0,3
SUMMA RESURSFÖRÄNDRING 2023	-6,8
SUMMA RESURSFÖRÄNDRING 2024	-6,5

Sveriges enda klimatparti.

miljöpartiet de gröna